**Euroopan parlamentti**
2024-2029

*Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta*

**2025/2146(DEC)**

27.1.2026

# LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka I – Euroopan parlamentti (2025/2146(DEC))

Valmistelija: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

## LAUSUNTO

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavan päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

A. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo ja epätasa-arvon poistaminen ovat EU:n keskeisiä arvoja, jotka on vahvistettu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa; ottaa huomioon, että unioni on sitoutunut edistämään sukupuolten tasa-arvoa kaikissa toimissaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 8 artiklan mukaisesti, jonka nojalla vahvistetaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen ja sukupuolitietoisen budjetoinnin periaate;

B. ottaa huomioon, että puhemiehistö hyväksyy työjärjestyksen 249 artiklan mukaisesti sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan toimintasuunnitelman, jolla pyritään sisällyttämään sukupuolinäkökulma kaikkeen parlamentin toimintaan;

C. toteaa, että sukupuolten tasa-arvo ja naisten yhdenvertainen ja merkityksellinen osallistuminen kaikkeen päätöksentekoon ovat toimivan demokratian edellytys; toteaa, että parlamentin jäsenistä naisia on tällä hetkellä 39 prosenttia, kun vastaava osuus kansallisissa parlamenteissa maailmanlaajuisesti on 27 prosenttia; toteaa naisten olevan edelleen aliedustettuina päätöksenteossa; toteaa, että vuoden 2024 vaaleissa otettiin takapakkia aiempiin saavutuksiin nähden, kun valituksi tuli 278 naista, mikä on hieman vähemmän kuin vuonna 2019 ja ensimmäinen kerta, kun osuus laski sitten vuoden 1979; toteaa, että parlamentin kansallisten valtuuskuntien sukupuolijakauma vaihtelee suuresti, mikä viittaa siihen, että eriarvoisuus on yhä yleistä eri jäsenvaltioissa;

D. toteaa, että naispoliitikot, erityisesti nuoret naiset ja naisten oikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa puolustavat naiset, kohtaavat enemmän vihaa, häirintää ja pelottelua kuin miespuoliset kollegansa; toteaa, että tähän liittyy usein sukupuoleen perustuvaa hyväksikäyttöä ja kohdennettua sukupuolistunutta disinformaatiota – eli disinformaatiota, joka kohdistuu tarkoituksellisesti naisiin ja erityisesti julkisuudessa esillä oleviin naisiin – ja heidän turvallisuuteensa kohdistuvia uhkia; toteaa, että tällaiset hyökkäykset asettavat merkittäviä esteitä naisten tasa-arvoiselle osallistumiselle poliittiseen elämään; toteaa, että tämä haittaa naisten osallistumista politiikkaan ja heikentää siten demokratioitamme vähentämällä niiden edustavuutta;

E. toteaa naisten olevan edelleen aliedustettuina joissakin valiokunnissa ja yliedustettuina toisissa; ottaa huomioon, että parlamentin 24 pysyvässä valiokunnassa ja alivaliokunnassa, myös joissakin perinteisesti miesvaltaisissa valiokunnissa, toimii tällä hetkellä seitsemän naispuheenjohtajaa; ottaa huomioon, että parlamentin 48 valtuuskunnasta vain 11:ssä puheenjohtajana toimii nainen; ottaa huomioon, että vuodesta 1979 lähtien parlamentilla on ollut 31 puhemiestä, joista naisia on ollut vain kolme; toteaa, että naisten aliedustus johtotehtävissä EU:n korkeimmalla institutionaalisella tasolla on edelleen haaste; ottaa huomioon, että parlamentin 14 varapuhemiehestä seitsemän on naisia eli naisten osuus näissä ylimmissä johtotehtävissä on 50 prosenttia;

F. ottaa huomioon, että parlamentti ei vielä ole vahvistanut jäsenille isyys- ja vanhempainvapaata mutta se on ottanut lupaavia askeleita tähän suuntaan huolehtimalla siitä, että naispuolisilla jäsenillä on oikeus äänestää valtakirjalla ennen synnytystä ja sen jälkeen;

G. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvoa parlamentissa on sovellettava myös sen henkilöstöön; toteaa, että valtuutettujen avustajien, harjoittelijoiden ja muun henkilöstön urakehityksessä, palkka-asteikoissa ja työsuhdeturvassa on eriarvoisuutta; ottaa huomioon, että parlamentti on itsenäisenä toimielimenä ja työnantajana vastuussa sen varmistamisesta, että sen sisäinen hallinto, henkilöstöpolitiikka, häirinnän vastainen kehys ja työolot ehkäisevät ja torjuvat tehokkaasti syrjintää ja sukupuolistunutta väkivaltaa ja edistävät sukupuolten tasa-arvoa;

H. katsoo, että parlamentin olisi myös näytettävä esimerkkiä sukupuolten tasa-arvossa; ottaa huomioon, että esimerkiksi parlamentin osallistuminen maailmanlaajuiseen ”Orange the World” -kampanjaan, jossa muun muassa valaistiin parlamentin rakennus symbolisesti ja pantiin esille oransseja lippuja, on yksi osoitus sen sitoutumisesta sukupuolistuneen väkivallan lopettamiseen ja sen toteamiseen, että on tärkeää lisätä ymmärrystä asiasta ja hyödyntää parlamenttia foorumina sukupuolistuneen väkivallan torjunnassa;

1. suhtautuu myönteisesti edistymiseen sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisessa ja sukupuolitietoisessa budjetoinnissa sekä tasa-arvon edistämistä koskevan vuoden 2025 toimintasuunnitelman hyväksymiseen; kehottaa julkaisemaan tämän toimintasuunnitelman, panemaan sen nopeasti täytäntöön siihen kuuluvan etenemissuunnitelman avulla, arvioimaan toimintasuunnitelmaa perusteellisesti ja laatimaan säännöllisesti raportteja, joissa seurataan saavutettua edistystä; pitää valitettavana, että suurin osa suunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä on muotoiltu periaatteiksi, joihin ei kuulu selkeitä tavoitteita tai velvoitteita; kehottaa noudattamaan parlamentin talousarviossa johdonmukaisesti sukupuolitietoista budjetointia ja sisällyttämään siihen sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista koskevan oppaan; suhtautuu myönteisesti sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta vastaavan verkoston työhön parlamentissa; kehottaa lisäksi vahvistamaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista kaikissa parlamentin valiokunnissa; korostaa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen merkitystä uudesta monivuotisesta rahoituskehyksestä käytävissä neuvotteluissa;

2. kehottaa toistamiseen parlamenttia pyytämään sellaista tarkastusta, jossa kartoitetaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen nykytilannetta ja annetaan sekä poliittiseen että hallinnolliseen parlamentin toimintaan liittyviä suosituksia; korostaa, että tämän tarkastuksen olisi katettava kaikki alat ja indikaattorit, joita Euroopan tasa-arvoinstituutti on kehittänyt sukupuolisensitiivisiä parlamentteja koskevassa välineessään, ja siinä olisi määritettävä säännöt, jotka edistävät sukupuolten tasa-arvoa tai estävät sen kullakin analysoidulla osa-alueella, jotta saadaan tietoa tulevaa sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevaa etenemissuunnitelmaa varten;

3. kehottaa puhemiestä arvioimaan naispuolisten jäsenten määrän vähenemistä vuonna 2024 ja rahoittamaan kampanjoita, joilla kannustetaan naisia osallistumaan EU:n politiikkaan; kehottaa kansallisia puolueita hyväksymään sukupuolten tasapuoliseen

edustukseen tähtääviä toimenpiteitä, kuten miesten ja naisten valitsemisen listalta vuorotellen (vetoketjujärjestelmä) ja/tai sukupuolikiintiöiden käytön, kunnes tasapuolinen edustus on saavutettu; kehottaa komissiota vahvistamaan sääntöjä, joilla varmistetaan sukupuolten tasapuolinen edustus poliittisissa johtotehtävissä; pitää valitettavana, että sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisesta EU:n toimielimissä ei ole saatavilla muita määrällisiä ja laadullisia tietoja kuin naisten lukumäärät eri tehtävissä; kehottaa siksi kokoamaan kattavia sukupuolen mukaan eriteltyjä tilastoja; sitoutuu laatimaan sukupuolten tasa-arvoa koskevia laadullisia indikaattoreita, joiden avulla voidaan parantaa sukupuolen mukaan eriteltyjen tietojen keruuta ja parantaa edelleen sukupuolten tasa-arvoa;

4. vaatii tiukempia sääntöjä sukupuolistuneen vihapuheen ja sukupuolistuneen disinformaation torjumiseksi ja ehkäisemiseksi; pitää valitettavana, että valtuutettuihin avustajiin kohdistuu paljon häirintää, myös seksuaalista häirintää; muistuttaa, että henkilöstön hyvinvoinnin suojelemiseksi on varmistettava nollatoleranssi häirinnälle ja että se on kaikkien työnantajien velvollisuus; pyytää kohdennettua tunnetason ja oikeudellista tukea valtuutetuille avustajille, henkilöstölle, harjoittelijoille ja parlamentin jäsenille, jotka kohtaavat häirintää, pelottelua ja vihaa; kehottaa vahvistamaan valitusten tekemistä ja häirintäriitojen oikea-aikaista käsittelyä koskevaa kehystä; kehottaa ottamaan käyttöön riippumattoman häirinnän vastaisen mekanismin ja häirintää koskevan ulkoisen tarkastuksen; kehottaa parlamentin puhemiehistöä jatkamaan työpaikkakiusaamista koskevien parlamentin sääntöjen uudistamista siten, että se pyytää työpaikkakiusaamista ja sukupuolista häirintää sekä niiden ennaltaehkäisyä työpaikalla käsittelevään neuvoa-antavaan komiteaan ulkopuolisia ja riippumattomia asiantuntijoita ja ottaa käyttöön ulkoisen tarkastuksen, ja kehottaa laajentamaan uhrien käytettävissä olevien psykologien ja tukimekanismien reserviä;

5. korostaa, että naisjäsenet, jotka ovat rodullistettuja, nuoria, feministejä, hlbtiq+ -henkilöitä tai vähemmistötaustaisia, kohtaavat suhteetonta digitaalista ja poliittista väkivaltaa ja tarvitsevat kohdennettuja suojelutoimenpiteitä;

6. kehottaa valiokuntia pyrkimään parempaan sukupuolten tasapuoliseen edustukseen, myös johtotehtävissä; kehottaa puhemiestä ja puhemiehistöä varmistamaan horisontaalisen edustuksen ja sukupuolten tasapuolisen edustuksen kaikissa täysistuntokeskusteluissa ja kaikissa valiokunnissa ja valtuuskunnissa; kehottaa ryhmiä ottamaan sukupuolen huomioon ja panemaan täytäntöön sukupuolikiintiöt koordinaattoreiden, esittelijöiden/valmistelijoiden, varjoesittelijöiden/-valmistelijoiden nimittämisessä ja puheajan jakamisessa; pyytää ottamaan käyttöön toimenpiteitä horisontaalisen eriarvoisuuden torjumiseksi, jotta varmistetaan sukupuolten tasapuolinen edustus eri valiokunnissa; kannustaa ottamaan FEMM-valiokuntaan enemmän miehiä, myös miehiä, jotka ovat liittolaisia ja tukevat aktiivisesti sukupuolten tasa-arvoa, jotta voidaan edistää jaettua vastuuta ja ryhtyä edistämään naisten ja tyttöjen tasa-arvoa käytännössä ja estää tehtävien keskittyminen tietyille sukupuolille;

*7.* pyytää toteuttamaan toimia, joilla varmistetaan ”naisystävällinen” työympäristö muuttamalla mieskeskeisiä työskentelykäytäntöjä ja torjumalla häirintää;

8. pitää myönteisenä kantaa, joka koskee naispuolisten jäsenten mahdollisuutta äänestää valtakirjalla ennen synnytystä ja sen jälkeen; kehottaa laajentamaan valtakirjalla

äänestämisen koskemaan kaikkia tuoreita vanhempia ja vahvistamaan jäsenille yhdenvertaisen ja ei-siirrettävän äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan;

9. pitää myönteisenä parlamentin sitoutumista tasa-arvoon ja on tyytyväinen, että se tukee keskeisiä poliittisia kysymyksiä, kuten naisjäsenten oikeutta äänestää valtakirjalla synnytystä edeltävänä aikana ja synnytyksen jälkeen; kehottaa asettamaan etusijalle toimet, joilla varmistetaan henkilöstön työ- ja yksityiselämän parempi tasapaino, ja vahvistamaan niitä edelleen sekä ottamaan käyttöön toimenpiteitä, joilla pannaan täytäntöön oikeus olla tavoittamattomissa;

10. pitää valitettavana, että valtuutettuihin avustajiin kohdistuu paljon häirintää, myös seksuaalista häirintää; kehottaa vahvistamaan valitusten tekemistä ja häirintäriitojen oikea-aikaista käsittelyä koskevaa kehystä;

11. kehottaa puhemiehistöä ja pääsihteeriä esittämään sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja henkilöstöstä, ylemmän johdon ja keskijohdon viroista, sopimustyypeistä, etätyöstä ja joustavista työjärjestelyistä sekä häirinnän vastaisista toimenpiteistä ja valitusten tuloksista parlamentin hallinnossa, jotta voidaan tunnistaa ja korjata rakenteellista epätasa-arvoa; kehottaa asettamaan selkeät ja aikasidonnaiset tavoitteet sukupuolten tasapuolisen edustuksen saavuttamiseksi parlamentin hallinnon kaikilla tasoilla, mukaan lukien pääjohtajat ja yksikönpäälliköt;

12. toteaa, että parlamentti toimii foorumina näyttelyille ja julkisille tapahtumille, joissa käsitellään sukupuolten tasa-arvoa ja esimerkiksi mielenterveyskysymyksiä ja edistetään vuoropuhelua, tietoisuutta ja osallistavaa edustusta toimielimen sisällä ja suuren yleisön parissa; panee tässä yhteydessä merkille, että on järjestetty seremonia, jossa kunnioitettiin syöpää sairastavia naisia; kehottaa puhemiestä varovaisuuteen, jotta ei rahoiteta aloitteita, jotka ovat Euroopan unionin arvojen vastaisia; pitää myönteisenä, että parlamentti toimii foorumina, jossa pyritään lisäämään ymmärrystä sukupuolistuneesta väkivallasta ja lähisuhdeväkivallasta, ja pitää tärkeinä EU:n ja parlamentin toimia, joilla edistetään sukupuolten tasa-arvoa muun muassa tarjoamalla tukea, suojelua ja keskeisiä palveluja naisille ja tytöille, jotka ovat seksuaalisen väkivallan uhreja konflikteissa ja konfliktien jälkeisissä tilanteissa; suhtautuu myönteisesti sukupuolten tasa-arvon teemaviikkoa ja kansainvälistä naistenpäivää koskeviin parlamentin aloitteisiin;

13. korostaa, että on tärkeää tukea jäseniä ja henkilöstöä pitämällä tarjolla naisten kuukautistuotteita; kehottaa parantamaan parlamentissa, myös kaikissa julkisissa tiloissa, esteettömyyttä vammaisille jäsenille, henkilöstön jäsenille ja vierailijoille kiinnittäen erityistä huomiota naisiin ja tyttöihin.

## LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole sisällyttänyt lausuntoonsa mitään tietoja pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt, jotka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

## TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
## LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

| | |
|---|---|
| **Hyväksytty (pvä)** | 27.1.2026 |
| **Lopullisen äänestyksen tulos** | +: 22<br>–: 8<br>0: 3 |

## LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

| 22 | + |
|---|---|
| PPE | Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh |
| Renew | Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas |
| S&D | Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj |
| The Left | Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace |
| Verts/ALE | Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi |

| 8 | - |
|---|---|
| ECR | Beatrice Timgren |
| ESN | Christine Anderson |
| NI | Fernand Kartheiser |
| PfE | Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen |

| 3 | 0 |
|---|---|
| ECR | Chiara Gemma |
| NI | Judita Laššáková |
| PPE | Rosa Estaràs Ferragut |

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää